Nr. 223. Cena 5 fen. Z dodatkiem ilustrowanym 10 fen. Rok XVIII

Nowy Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Środa, dnia 16 sierpnia 1916 r.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie 12 mrk., półrocznie 6 mrk., miesięcznie 1 mrk. Za odnoszenie do domu 40 f. mies.

Redakcja i administracja Zachodnia 37.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 1 mrk za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 1 mrk. nekrologi i reklamy 40 f., ogłoszenia zwyczajne 20 f., ogłoszenia drobne 4 f. za wyraz.

Prenumeratę i ogłoszenia w Tomaszowie do „N. Kurjera Łódzkiego przyjmuje Olga Hill ulica Tekla Nr. 1.

Co to jest niepodległość?

(Dokończenie)

Rzecz oczywista, że zwierzchnictwo nie wyłącza ograniczeń, wynikających z faktycznego położenia rzeczy i ustosunkowania sił w życiu międzynarodowem i wewnętrznem; że z drugiej strony, nie można uważać za ograniczenie przyznania przez państwo pewnych nietykalnych praw jednostkom lub poddania się przez państwo normom prawa międzynarodowego, t. j. zawartym przez siebie traktatom i konwencjom. Zwierzchnictwo domniemywa tylko, że władza państwa nie ulega żadnym ograniczeniom, któremi związać by ją mogła jakaś inna władza, od niej wyższa. Istnieje też szereg państw, które wymaganiom zwierzchnictwa odpowiadają, jak np. Anglja, Francja, Rzesza Niemiecka, Hiszpanja, Rosja itd. Wola ich jest prawnie jedynem i wyłącznem źródłem ich postanowień. Zmiany wewnętrzne, które zachodzą w tych państwach, są tylko zmianami w podziale władzy państwa, ale nie jej uszczupleniem, tem bardziej, iż mogą być wyrazem jej woli. Jeżeli państwa te biorą na siebie zobowiązania w traktatach międzynarodowych, to jedynie własnym kierując się interesem i zawsze pod warunkiem rebus sic stantibus, t. j. pod warunkiem rozwiązania umowy, jeżeli uznają, że okoliczności się zmieniły i znikła podstawa czy interes do dalszego wykonywania zobowiązań traktatowych.

Państwa więc wymienione powyżej posiadają władzę, której niezależność odpowiada pojęciu zwierzchnictwa. Ale istnieje wiele związków zwanych państwami, których władza nie posiada charakteru zwierzchniczego. Czy pomimo to są one państwami?

Na pytanie to jedni odpowiadają twierdząco, inni przecząco; większość wszakże obecnie przyłącza się do odpowiedzi twierdzącej, idąc za teorją, która swe powstanie i rozwój zawdzięcza głównie znakomitemu uczonemu niemieckiemu, Jerzemu Jellinkowi.

Teorja jego, która ma i w nauce polskiej wybitnego przedstawiciela w osobie prof. Franciszka Kasparka („Podręcznik prawa politycznego", I. Kraków. 1888) głosi, że istnieją państwa zwierzchnicze (souveräne) i pozbawione zwierzchnictwa (nicht-souveräne), t. j. państwa, których władza posiada wszystkie atrybuty, o których wyżej mówiliśmy i państwa, których władza jest ograniczona. Zwierzchnictwo, według Jellinka, nie stanowi cechy istotnej państwa. „Samodzielność władzy państwa charakteryzuje to przedewszystkiem, że opiera się ona na własnem, a nie na obcem prawie. Drugą cechą samodzielności władzy, wypływającą zresztą konsekwentnie z pierwszej, jest posiadanie przez nią wszystkich istotnych organów i wykonywanie funkcji państwu właściwych.

Państwo musi zatem posiadać organy prawodawcze, rządowe i państwowe, oraz wykonywać wszystkie odpowiednie funkcje. Związek, nie mający własnego prawodawstwa, rządu i sądów, lub pozbawiony choćby jednego z tych czynników władzy, nie jest państwem. Mogą jego organy lub funkcje być ograniczone, ale musi je posiadać i wykonywać, aby zachować charakter państwa. Po za tem państwo, poddane wyższej władzy państwowej musi się wlać w jakąś formę określoną: Saksonja jest monarchją, a Hamburg republiką. Państwa niezwierzchnicze, istniejące współcześnie, mają sobie zapewniony szeroki zakres działalności we wszystkich dziedzinach władzy państwowej, mogą w sposób mniej lub więcej ograniczony znosić się z innemi państwami, mają własny zarząd spraw wewnętrznych i, albo własną armję, albo też pewne prawa w dowództwie wojskowem". (Ueber Staatsfragmente, Heidelberg, 1896).

*

Nie będziemy wprowadzali tutaj czytelnika w zasadniczy spór o to, czy państwo, którego władza, przez jakąś wyższą jest ograniczona, posiada charakter państwa, ze względu na to, iż subtelności sporu naukowego byłyby tu nie na miejscu, a z drugiej strony określenia Jellinka odpowiadają w znacznym stopniu ustalonym pojęciom oraz terminom, używanym zarówno w języku urzędowym, jak i w mowie potocznej. Bawarję, Saksonję, kantony szwajcarskie, stany amerykańskie nazywają wszyscy państwami, a to są właśnie te twory polityczne, które Jellinek i wielu innych nazywa niezwierzchniczemi. I my więc, nazywamy je dalej państwami, bo wszak nie chodzi tu o ich nazwę lub klasyfikację naukową, ale o treść wewnętrzną ich ustrojów.

Z tego cośmy powiedzieli poprzednio uwydatniła się ona zupełnie wyraźnie ze strony nas interesującej.

Okazuje się, że istnieją twory polityczne z władzą nieograniczoną lub ograniczoną, przez wyższy twór polityczny, jakim jest w stosunku np. do Bawarji cesarstwo niemieckie, a w stosunku do kantonów szwajcarskich t. zw. urzędowo „Konfederacja szwajcarska".

Jeżeli zwrócimy się teraz do określeń najpowszechniej u nas używanych, to nie omylimy się, jeżeli powiemy, że niepodległość odpowiada pojęciu państwa zwierzchniczego a państwowość, która oczywiście mieści się i w niepodległości, sama przez się, oznacza twór polityczny, który posiada formę i wszystkie funkcje państwowe, ale jest w nich mniej lub więcej ograniczony. Stąd wynika, że jeżeli niepodległość ujawniać się może w jednej tylko postaci jest bowiem bezwzględnością, której ani zmniejszyć, ani powiększyć nie można, to państwowość, w znaczeniu władzy ograniczonej, przedstawia całą skalę stopni; od możliwie największej aż do najmniejszej zależności.

Nie mówiąc o państwach wasalnych istniejące dziś państwa związkowe (Niemcy, Szwajcarja, Stany Zjednoczone) lub t. zw. państwa wieczyście neutralne (Szwajcarja, Belgja, Luksemburg), związane w swej działalności przez traktaty gwarancyjne mocarstw ościennych, dają nam obraz rozległej skali możliwych ograniczeń.

Dziś przewidzieć nie można, jak wojna obecna zmieni układ państw europejskich, ani też, czy nie powstaną po niej nowe postacie państw niezwierzchniczych. Możliwość taką przewiduje największy dziś niewątpliwie specjalista w zakresie prawa międzynarodowego—Franciszek Liszt który twierdzi, że przyszłość stawia nam trudne zadanie stworzenia nowej formy współżycia państw, które, zapewniając im zwierzchniczą samodzielność (souveraene Selbstaendigkeit), zabezpieczałoby zarazem osiągnięcie wspólnych celów przeciwko wszelkim możliwościom." (Ein mitteleuropaeischer Staatenverband, — Leipzig, 1914). Wielu uczonych i publicystów niemieckich starało się rozstrzygnąć zadanie, przekazane przez Liszta przyszłości i naszkicowało programy przyszłej Europy środkowej, jako zwierzchniczego Oberstaatu obejmującego cały szereg Unterstaatów, niezwierzchniczych. Dalej poszedł jeszcze „związek stowarzyszeń międzynarodowych", który wydał charte mondiale, t. j. całą konstytucję projektowanej konfederacji państw do której przeszłoby zwierzchnictwo a której były oczywiście pozbawione państwa, należące do składu konfederacji (La fin de la guerre, Traité de paix générale, basé sur une charte mondiale déclarant les droits de l'humanité et organisant la confédération des états. La Haye. 1914.)

Nie będziemy tu przesądzali — przyszłości. Chcieliśmy tylko wyjaśnić, co to jest niepodległość i czem się ona różni od państwowości.

Dodamy tu tylko, że trzeci, dość często używany u nas termin, byt samodzielny, bardzo ogólnikowy, może oznaczać wszystkie formy życia narodowego, zaczynając od niepodległości państwa zwierzchniczego, aż do autonomji, która charakteru państwowego zupełnie jest pozbawiona. Należy więc tego terminu w języku politycznym się wystrzegać.

J. J.

Kronika

— **Polskie seminarjum nauczycielskie w Łodzi.**

Jak się dowiadujemy, kierownikiem nowo-powstającego w Łodzi polskiego seminarjum nauczycielskiego ma zostać prof. Dominikiewicz.

Pan D. prowadził z powodzeniem w swoim czasie w 1915 trzymiesięczne uzupełniające kursy pedagogiczne przy Stowarzyszeniu nauczycieli chrześcjan. Pozatem znany jest i ceniony, jako nauczyciel matematyki w całym szeregu szkół średnich.

Seminarjum znajdzie pomieszczenie w gmachu 4-ro klasowej szkoły miejskiej.

— **Kartofle.**

Orgja drożyźniana nie ustaje.

Wieśniacy drą z nas skórę, a my potulnie pozwalamy się obdzierać. Za mleko płacimy podwójną cenę, za masło więcej niż potrójną, za słoninę ośmiokrotną, i tak przepłacamy kilkakrotnie wszystkie produkty wiejskie.

Drożyzna niektórych z tych produktów da się poniekąd usprawiedliwić. Ale z jakiej racji płacimy poczwórną i pięciokrotną cenę za kartofle, to już chyba tylko da się wytłumaczyć nienasyconą chciwością wieśniaków i biernością mieszczan.

Przed wojną pochłaniały gorzelnie duże ilości kartofli. Teraz są one nieczynne.

W tym roku bardzo wiele nieużytków, a nawet placów w miastach obsadzono kartoflami, urodzaj na nie jest bardzo dobry, tak że kartofli jest znacznie więcej niż w latach ubiegłych. Dlaczegóż więc płacimy po 8 groszy za funt (=8 rb. 40 kop. za korzec), kiedy 2 grosze za funt (=2 rb. 40 kop. za korzec) byłoby ceną prawdziwie wojenną, o jakiej przed wojną ani się śniło wieśniakowi. Po wsiach bowiem, nieco dalej od Łodzi sprzedawano korzec (i to 7 pudowy) po 10 złotych.

Dzisiaj w Berlinie kosztuje 100 kilo (=240 funtów) kartofli 8 marek, a więc o połowę taniej niż u nas w Łodzi!

— **Z Kasy pożyczkowej przy Magistracie.**

Z powodu wczorajszego święta Wniebowzięcia N. M. P. Kasa pożyczkowa przy Magistracie (Nowy Rynek 1) nie wypłacała wczoraj pożyczek, jak zwykle we wtorki.

Dziś odbyły się przeto wypłaty osobom, nazwiska których rozpoczynają się od lit. A do L. a jutro od M do Z. (a)

— **Z Prezydjum Policji.**

Z rozporządzenia Prezydjum Policji wszelkie rozmowy w lokalu biura policyjnego są wzbronione, gdyż przeszkadzają urzędnikom w zajęciu. (a)

— **Z Kom. Rozd. Chleba i Mąki.**

Komitet Rozdziału Chleba i Mąki energicznie występuje przeciwko osobom, które pomimo wyjazdu członków rodzin z Łodzi nadal pobierają dla nich karty chlebowe. (a)

— **Do chleba.**

Piekarze w miejsce mąki kartoflanej otrzymają kartofle.

Na każdy worek mąki otrzymają oni pół korca kartofli, za które płacą 12 mrk. za korzec. (a)

— **Ziemniaki dla tanich kuchen.**

Komitet tanich i bezpłatnych kucen otrzymał w dniach onegdajszym i wczorajszym pierwszy większy transport ziemniaków, dzięki czemu rozesłał poszczególnym kuchniom większe też zapasy tego najniezbędniejszego obecnie produktu. (kj)

— **Moździeże „wojenne".**

W handlu ukazały się moździeże t. zw. „wojenne".

Zrobione są one z kamienia porcelanowego.

Cena moździeża z tłuczkiem wynosi 1 rb. 60 kop. (a)

— (a) **Osobiste.**

Na miejsce ustępującego do Warszawy lekarza powiatowego powiatu łaskiego i Pabjanic d-ra Gebarta, mianowany został lekarz pow. brzezińskiego, dr. Guterman.

— Miejscowe instytucje dobroczynności

otrzymały zawiadomienie by sporządziły sprawozdanie o swej działalności za ostatni okres trzymiesięczny. (a)

— Z Komitetu dla podupadłych.

Liczba zapomóg dla podupadłych rodzin w ubiegłym tygodniu zwiększyła się. Komitet uwzględnił prośby 2560 rodzin. Pojedyńczym osobom wydano zapomóg na sumę 655 rb. 50 kop. (a)

— Z taniej kuchni w obrębie Górnego Rynku (Nowo-Zarzewska № 7).

W przeciągu ubiegłego tygodnia tania kuchnia w obrębie Górnego Rynku wydała 20,800 obiadów po 3 kop. i 2080 bezpłatnych, 880 obiadów dla dzieci szkół za bonami Sekcji Szkolnej i 1270 bezpłatnych.

Wpływ z obiadów wyniósł 641 rb. 60 kop. Koszt zaś—2122 rb. 11 kop. (a)

— Regestracja strat.

poniesionych wskutek wojny przez miasta, handel i rzemiosła.

(Dalszy ciąg)

Instrukcja o szacowaniu strat w ruchomościach.

§ 1.

Przy szacowaniu zniszczonych ruchomości domowych komisja winna sporządzić opis zniszczonych przedmiotów, oraz ustalić ich wartość.

Pod ruchomościami domowemi rozumie się wszystkie przedmioty w mieszkaniu się znajdujące.

Przy określeniu wartości zniszczonych ruchomości, komisja kieruje się wszelkimi przedstawionymi jej przez poszkodowanego dowodami, jak to: kwitami, rachunkami dostawców, zeznaniem świadków itp.; w szczególności, o ile poszkodowany okaże polisę Tow. Ubezpieczeń, na mocy której ruchomości jego były ubezpieczone od ognia, wartość tych ruchomości w polisie wykazana, winna być przez komisję wziętą pod uwagę. W wielu jednak wypadkach dokładne podanie spisu zniszczonych ruchomości, a temsamem i ustalenie ich wartości może okazać się niemożliwem, komisja wówczas kierować się będzie zasadami następującemi:

(d. c. n)

— Z Ochrony S-go St. Kostki.

Na odzież i obuwie dla biednych dzieci z parafji i ochron S-go Stanisława Kostki, przystępujących do 1-szej Komunji Świętej, w końcu Maja i na początku czerwca 1916 r. Ksiądz Stanisław Rybus i p. Stanisław Pstrągowski zebrali następujące ofiary

w gotowiźnie:

Od p. Konstantego Walczaka rb. 10, od firmy Bracia Pfeiffer rb. 20, od Tow. akc. Karola Steinerta rb. 25, od firmy Gustuw Geyer rb 10, od p. Oskara Szweikerta rb. 10, od Tow. akc. F. W. Schweikerta rb. 25, od Tow. anonimowego Allart, Rousseau i S-ka rb. 20, od firmy Paweł Desurmont, Motte i S-ka rb. 15, od firmy Zygmunt Rychter rb. 15, od Tow. akc. J. John rb 20, od Tow. akc. Gampe i Albrecht rb. 15. od firmy Karol Hoffrychter rb. 15, od pani Joanny Gampe rb. 30, od Tow. akc. Ludwika Geyera rb 40, od p. Teodora Wagnera rb. 10, od p. Karola Somyi rb. 5, od p. Henryka Fuchsa, rb. 10, p. Jana Kijaka rb. 5, od p. Juljusza Kindermana rb. 10, od p. Karola Eiserta rb. 20, od firmy Ludwik Schmider i Syn rb. 10, od p. Franciszka Ramisza rb. 10, od p. Juljusza Jarzębowskiego rb. 5, p. Karola Böhme rb. 10, od firmy Bracia Kieszkowscy rb. 5, od Łódzkiego Składu Tow. akc. Krusche i Ender rb. 20, od p. Adolfa Daube, rb. 15, od. p. Maksa Fiszera rb. 15, od firmy Leder i Heiman rb 10. od firmy Bracia Lange rb. 20, od firmy F. Eisenbraun rb. 10, od Tow. akc. R. Kindler rb. 15, od firmy Franciszek Kindermann rb. 10. od Tow. akc. Jakóba Wojdysławskiego rb. 10, od Tow. akc. Karola Bennicha rb: 25, od Tow. akc, Hugo Wulffsohna rb. 15, od Tow. Karola Scheiblera rb 40, od Tow. akc. Hermana Schlee rb. 10, od Łódzkiego Składu Schlösserowskiej Przędz. i Tkalni rb. 10, od Tow. akc. Teodora Steigerta rb. 15, od p. Edwarda Heimana rb. 15, od firmy Gottfryd Steigert rb. 5, od firmy Gottfryd Steigert rb. 15, od firmy Maksa Szyffera rb. 10, od p. Edmunda Zukowskiego rb. 10, od p. Floriana Jarosza rb. 10, od T-wa Akc. M. Silbersteina rb. 15, od T-wa Akc. S. Rosenblata rb. 10, od p. Aleksandra Tykocinera rb 5, od p. Maurycego Berlinerblau rb. 5, od pani B. Kopczyńskiej rb. 5, od p. Izaaka Grosfelta rb. 10, od p. G. R. Walmana rb, 5, od p. Jana Borkowskiego rb. 3, od p. Juljusza Aumana rb 3, od firmy Landau i Welle rb. 10. Razem rubli 731.

Od Twa Akc. Leonhard, Woelker i Girbardt marek 50;

oraz w naturze:

Od firmy Włodzimierz Stolarow 2 sztuki towaru, Od firmy Józef Rychter 3 sztuki towaru, od Tow. Akc. Ludwika Grohmana 1 sztukę towaru, od Tow. Akc. Juliusza Heinzla 2 sztuki towaru, od p. Teodora Zeilera 2 sztuki towaru, od firmy Juljusz Müller 2 sztuki towaru.

Za powyższe ofiary w imieniu biednych dzieci składam Szanownym ofiarodawcom serdeczne podziękowanie.

Również należy się szczera podzięka p. Grędzińskiemu, Dyrektorowi Składu Obuwia „Skorochód" za bardzo znaczne ustępstwo uczynione przy zakupie obuwia dla biednej dziatwy.

Proboszcz Parafji S-go Stanisława Kostki i przewodniczący w Ochronach.

Ks. Tymieniecki.

— (k) **Z targu.**

Na targ wczorajszy, pomimo święta, za wyjątkiem ziemniaków, innych produktów rolnych dowieziono nadspodziewanie wiele. Coprawda, dostarczycielami tychże byli głównie okoliczni ogrodnicy (włościan prawie że nie było) — ceny jednakże były zupełnie odpowiadające porze i urodzajowi. Zwłaszcza kapusty i ogórków dowieziono większą ilość.

Ceny ziemniaków również spadły już do 7 groszy za funt.

Owoców na targu było więcej, niż poddostatkiem. Ceny ich dzięki temu były bardzo nizkie: gruszki 7—12 kop, jabłka 5—14 kop., śliwki (t. zw. lubki lub tarki) 12—20 kop. za funt.

Wogóle urodzaj na owoc jesienny o wiele lepiej dopisał niż letni, jak wiśnie i czereśnie. W niektórych sadach gałęzie niemal że się łamią pod ciężarem jabłek i gruszek.

Nabiału i drobiu prawie że w sprzedaży nie było.

— (a) **Z kontroli miar i wag.**

W obrębie 6 cyrkułu dokonano kontroli miar i wag.

U osób, które posiadały wagi niestemplowane, takowe skonfiskowano i sporządzono odpowiednie protokuły w celu pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

— Związek ministrantów.

Przed niedawnym dopiero czasem, zorganizowany staraniem miejscowyah księży parafji Św. Krzyża związek ministrantów, rozwija się bardzo pomyślnie i liczy już do 140 młodocianych członków.

W najbliższej przyszłości przedstawiona będzie władzom duchownym do zatwierdzenia ustawa związku. (kj).

— Z sądownictwa.

Na onegdajszem posiedzeniu Cesarsko-Niemieckiego Sądu Okręgowego w wydziale cywilnym pod przewodnictwem sędziego okręgowego dra Nyskiego rozważano cały szereg spraw.

Podczas rozpaw niektórzy z pośród publiczności zachowywali się niesfornie tak, że 2 osoby pp. H. i B. sędzia polecił osadzić za niestosowne zachowanie się w sądzie na 24 godzin każdego w więzieniu. H. i B. zostali osadzoni zaraz pod kluczem.

Zwracamy przeto uwagę publiczności by podczas rozpraw sądowych zachowywano się spokojnie w przeciwnym bowiem razie kara ich nie minie. (a)

— Stowarzyszenie Oświaty Ludowej.

Pod przewodnictwem p. Szalmana, w sali Nowo-Angielskiej przy ul. Południowej 10 odbyło się trzecie i ostatnie przedwyborcze zebranie członków Stow. Oświaty Ludowej. Ostatnie tak samo fak i pierwsze dbyło się przy bardzo podniesionym nastroju Po zagajeniu zebrania powstał konflikt między jednym z asesorów, a przewodniczącym. Asesor. p. Landau zarzuca przewodniczącemu jednostronność na korzyść zarządu, czem przewodniczący i część zebranych czują się dotknięci i powstaje burzliwa dyskusja przyczem p. Landau ze swem stronnictwem demonstracyjnie opuszcza salę. Po uspokojeniu się zebranych przewodniczący zapraszając nowych asesorów prowadzi dalej zebranie, niebacząc na to że na sali pozostali tylko stronnicy zarządu.

Szereg mówców występuje w obronie zarządu, poczem przyjęta zostajeje rezolucja, wykazująca, że zarząd, nie bacząc na ospałość członków i opozycję czynił co mógł.

Wniosek aby podziękować Radzie Szkolnej a także wyrazić protest członkom opozycji w sprawie zarzutu. że kąsa była nie w porządku, większcią głosów zostaje odrzucony. (e)

— Z Pabjanic.

Sprawozdanie z działalności Stow. Pacowników Handlowych za czas od 1 listopada 1915 r. do 1 lipca 1916 r. przedstawia się, jak następuje:

Dochód: wkłady członkowskie 3382 rb., wpisy 294 rb. 5 k., udziały do kooperatywy 236 rb. 22 kop,, dochód z kooperatywy 293 rb. 22 kop., z sekcji prawnej rb. 11 kop. 25. z przedstawień rb. 100 różne dochody rb. 6 kop. 75 razem 975 rb 38 kop.

Wydatkowano: meble do lokalu rb. 100 kop. 75, za lokal rb. 80 kop. 20, druki i materiały piśmienne 117 rb. 84, oświetlenie i opał rb. 124 47 wypłacono zapomóg 450 rb., stan kasy rb. 379 kop. 94, razem 975 rb. 38 kop.

Z inicjatywy członków przy Stowarzyszeniu utworzono kuchnię, która wydaje 150 obiadów w cenie 25 kop z mięsem i ćwiercią funta chleba i po 10 kop. bez mięsa. (a)

Ze związków i stowarzyszeń.

⋉ Ze Stow. pracowników piekarskich

Stosownie do rezolucji, zapadłej na ostatniem zebraniu przy Stowarzyszeniu pracowników piekarskich utworzono biuro pośrednictwa pracy (Brzezińska 40).

⋉ (a) **Ze Stow. Dr. Handl. Mięsem.**

W przeciągu ubiegłego miesiąca Stowarzyszenie drobnych handlarzy mięsem osiągnęło ze sprzedaży mięsa, otrzymanego od Delegacji Zaprowiantowania miasta rb. 4000.

Ponieważ przy sprzedaży mięsa ma zajęcie 30 rzeźników, a Stowarzyszenie liczy 100 członków, przeto dochód podzielono pomiędzy wszystkich stowarzyszonych.

Specjalne zapomogi otrzymują żony członków rezerwistów (od 2 do 5 rb. tygodniowo).

Z Warszawy.

Na piątkowem posiedzeniu Rady Miejskiej obradowano w dalszym ciągu nad szeregiem spraw żywnościowych, w następstwie czego, jak to „Kurjer" już zaznaczał, utworzono odpowiednie Komisje. W toku tych obrad wykazało się, że prawie połowa radnych przeciwna jest tak zwanym nagłym wnioskom, wprowadzanym na każde prawie posiedzenie. W tym sensie prowadzono też ożywioną polemikę, przy rozpatrywaniu wniosku, zainicjowanego przez Tow. literatów i dziennikarzy, o zmianę nazwy ul. Berga, na ul. Romualda Traugutta. W głosowaniu 36 radnych oświadcza się za nagłością wniosku, 35—przeciw. Po debatach Rada postanowiła wniosek przesłać do magistratu, dalej odbyły się rozprawy nad sprawą robót publicznych.

Przewodniczący czyta interpelację treści następującej:

„1) Czy prawdą jest, że od dn. 20 sierpnia r. b. mają być przerwane częściowo roboty publiczne, organizowane przez Magistrat dla niezamożnej ludności, z braku opracowanych projektów:

2) jakie Magistrat st. m. Warszawy przedsiębierze środki w celu usunięcia powyższego niebezpieczeństwa?

Prosimy: a) o uznanie powyższej interpelacji za nagłą—i b) o wyznaczenie najbliższego terminu dla rozpraw nad powyższą interpelacją".

W dyskusji zabierali głos pp.: Wysocki, J. K. Szczeblewski, Arciszewski, Kronberg, Ciszewski, wszyscy za utrzymaniem dalszych robót. Ostatecznie Rada Miejska, uważając sprawę dalszego prowadzenia robót publicznych za nagłą, przekazują ją Magistratowi.

W sprawie prowizorycznego budżetu uchwalono zatwierdzić tymczasowo budżet na wrzesień. Następnie odbyły się rozpawy nad Regulaminem Rady, w ktorych radni akcentowali mocno swe prawa wobec Magistratu.

Licznych przeciwników znalazł też wniosek burmistrza Drzewieckiego, aby artykuł 12 uzupełnić poprawką, że sprawy, wymienione w paragrafie 24 p. 8 Ordynacji Samorządnej podlegają rozważaniu Rady dopiero po wniesieniu ich przez Magistrat. Przeciw wniesieniu tego uzupełnienia przemawia wielu mówców ze względów zasadniczych. Przy głosowaniu nad tym wnioskiem Rada wykazuje niezwykłą solidarność, gdyż jednomyślnie wypowiedziała się przeciw.

Równie jednomyślną decyzję powzięła Rada co do wyłonienia komisji do obrad w sprawie podziału plonów.

Ta jednomyślność była wielce sympatycznym objawem skoordynowania pewnych poglądów Rady i wywarła na wszystkich głębokie wrażenie.

:: **O handel z prowincją.**

Warszawski komitet giełdowy zwrócił się z memorjałem do zarządu cywilnego generał-gubernatorstwa warszawskiego w sprawie ożywienia handlu w Warszawie. Memorjał zaznacza, że w tym celu potrzeba koniecznie ażeby kupcy prowincjonalni mogli bez przeszkody przejeżdżać do Warszawy. Władze obiecały poczynić w tym kierunku ułatwienia.

:: **Związek Artystów Polskich.**

W niedzielę odbyło się zebranie organizacyjne inicjatorów projektu utworzenia Związku Artystów Polskich; obradom przewodniczył mec. Papieski.

Po przedyskutowaniu ustawy wybrano prowizoryczny zarząd, któremu powierzono dalsze zabiegi organizacyjne, a przedewszystkiem złożenie ustawy do zatwierdzenia. Do zarządu weszli przedstawiciele scen w osobach pp.: Zelwerowicza, Swieściaka, Palińskiego, Leszczyńskiej, Jerzego Leszczyńskiego, Ryszkowskiego i Pawłowskiego.

Z blizka i z daleka.

§§ Z Krakowa.

Zmarł w Krakowie długoletni profesor zoologji na Uniwersytecie Jagiellońskim, dr. Antoni Wierzejski, przeżywszy lat 73.

Zmarły profesor znany był szeroko z głębokiej wiedzy i rzetelnych zasług naukowych nietylko w świecie uczonych polskich, ale i zagranicą.

Wierzejskiemu zawdzięczać należy jedno z pierwszych ścisłych badań nad fauną jezior tatrzańskich: on też opracował różne działy fauny Galicji.

Akademja Umiejętności krakowska zaliczyła go w poczet swych członków; „Societe zoologique de France" zamianowało go korespondentem.

§§ S. p. Tomasz Sołtysik.

W Marjenbadzie zmarł po krótkiej chorobie ś. p. Tomasz Sołtysik, długoletni dyrektor gimnazjum III im. Sobieskiego w Krakowie.

Zmarły był znakomitym pedagogiem, który położył zasługi niepożyte na polu wychowania młodzieży. Posłował na sejm krajowy i był członkiem Rady Szkolnej.

§§ Można mówić.

„Leipziger Volkszeitung" donosi, że władza wojskowa zezwoliła na odbycie zgromadzeń socjalistycznych w kwestji wyżywienia i pokoju, przyczem pozwoliła wyraźnie na swobodne wypowiadanie się w tych sprawach.

§§ **Zmiany w okupacji austrjackiej.**

Jak donoszą do „Polnische Stimmen z Lublina, wraz z mianowaniem szefa sekcji Madeyskiego szefem administracji cywilnej na austrjackim terenie okupacyjnym w Królestwie Polskiem ulega gruntownej reformie. Dotychczasowy „komisarz cywilny", hrabia Wodzicki, miał bardzo ograniczone pole działania. Sekcja administracji rozpadała się na dwa oddziały: polityczny i finansowy, z których każdy stanowił jednolitą całość. Obecnie wszystkie urzędy cywilne zlewają się w jedną całość i tworzą wraz z urzędem prawnym cywilny komisarjat krajowy" z eksc. Madeyskim na czele, który odpowiedzialny jest wyłącznie wobec generał-gubernatora.

Wszystkie sprawy szkolne powierzone są „gubernialnej radzie szkolnej", na której czele również stoi szef administracji cywilnej, dr. Madeyski. Referat szkolny powierzono radcy sekcyjnemu Womeli. W komisarjacie cywilnym najwyższy rangą urzędnik będzie pełnił obowiązki zastępcy szefa. w radzie zaś szkolnej prezydjować będzie zawsze referent.

§§ **Przymusowe podróże po obcych krajach.**

Turcy w Lublinie.

— W tych dniach rankiem na dworcu kolejowym w Lublinie widziane przejeżdżające wojska tureckie.

Austrjacy w Jerozolimie.

„Pester Lloyd" donosi, że w ostatnich czasach przemaszerowały przez Jerozolimę dwa oddziały wojsk austrjacko-węgierskich. Oddziały te bawiły w Jerozolimie bardzo krótko, poczem pomaszerowały dalej.

Teatr i Sztuka.

Teatr Letni (Przejazd 1).

Jutro benefis Seweryna Michałowskiego. W benefisie przyjmu e udział utalentowana pieśniarka p. Antonina Burska.

Benefis Ł. O. S.

Zapowiedziany przed kilku dniami benefis Ł. O. S. odbędzie się dziś pod dyr. Zdzisława Birnbauma.

Początek koncertu naznaczony na godz. 7 wieczorem, zaś w razie nieodpowiedniej pogody koncert odkłada się na jutro.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielką Kwatera Główna, 15 sierpnia.

Wschodnia widownia wojny.

Front wojsk generała-feldmarszałka Hindenburga:

Rozchwiały się wszelkie usiłowania rosjan przeciw odcinkowi Łuck-Graberka na południe od Brodów.

Front wojsk feldmarszałka arcyksięcia Karola.

Armja generała hr. von Bothmera odparła zupełnie z wielkiemi stratami dla rosjan silne, po części często ponawiane ataki w odcinku Zborów-Koniuchy, na drogach, wiodących do Kozowy z Brzezan i Potutorów, oraz na zachód od Monasterzysk.

Zachodnia widownia wojny.

Od wczorajszego południa anglicy ponowili swe ataki na linji Ovillers—Bazentin—Le Petit i prowadzili je z wielką zawziętością, aż do późnej nocy.

Na drodze Thiepal — Pozières wtargnęli oni do tej samej części naszego rowu czołowego, z której wyrzuciliśmy ich ponownie wczoraj rano. Pozatem liczne i następujące po sobie w krótkich odstępach czasu ataki ich złamały się zupełnie i krwawo przed naszemi stanowiskami.

Francuzi dwukrotnie powtarzali swe daremne usiłowania pomiędzy Maurepas i Hem.

Pomiędzy strumieniem Ancre i Sommą, oraz po za tym odcinkiem walka artyleryjska dotychczas jeszcze nie ucichła. Na pozostałym froncie, nie licząc energicznej akcji bojowej na południowy wschód od Armentières, na poszczególnych punktach Arteis i na prawo od Mozy nie zdarzyło się nic szczególnego.

Bałkańska widownia wojny.

Na południe od jeziora Doiran nieprzyjaciel w sile mniej więcej batalionu zaatakował przednie straże bułgarskie. Został on odparty.

Naczelne dowództwo wojskowe.

Komunikat austrjacki.

WIEDEN, (Urzędowo) 15 sierpnia.

Rosyjska widownia wojny.

Front wojsk feldmarszałka arcyksięcia Karola:

Na zachód od Mołdawy na Bukowinie i na obszarze góry Tomnatik ataki nasze poczyniły dalsze postępy. Przy zdobywaniu kilku zawzięcie bronionych stanowisk zabrano nieprzyjacielowi 600 jeńców i pięć karabinów maszynowych.

Bataljony walczące na południu od Tatarowa, zaatakowane przez przeważające siły rosyjskie, powróciły w pobliżu Worochty znowu do swych stanowisk w przesmyku Tatarowa.

Pod Stanisławowem i na południe od Jezupola armja generała pułkownika von Koevessa odparła odosobnione ataki.

W pobliżu Horożanki na zachód od Monasterzysk, nieprzyjaciel w ciągu całego dnia nacierał na nasze stanowiska. W niektórych miejscach wykonał on po sześć i więcej z kolei ataków masowych, został jednakże wszędzie odparty z nader dotkliwemi stratami.

Na południowy zachód od Kozowy, wojska austrjacko - węgierskie przy pomocy kontrataku udaremniły natarcie rosyjskie.

Podobnież pod Zborowem i na południe stąd wszelkie usiłowania nieprzyjaciela opłacone bardzo wielkiemi ofiarami, zmierzające do uczynienia wyłomów w naszej linji, pozostały zupełnie bezowocnemi.

Front wojsk generała-feldmarszałka Hindenburga.

Na froncie armji generała pułkownika Boehm-Ermollego przeciwnik po niezwykle wielkich stratach, poniesionych w atakach na południowy zachód od Podkamienia zrezygnował z dalszych ataków.

Na Wołyniu, również nie zdarzyło się nic szczególnego.

Włoska widownia wojny.

Włosi nieustannie kontynuują wielkiemi masami swe ataki zarówno na froncie Salcano — Merna, na wzgórzu na wschód od Gorycji, jak również w odcinku na południe od Wippach aż do Lokvicy, trzymając jednocześnie przylegające przestrzenie pod silnym ogniem artyleryjskim wojska nasze odparły krwawo wszystkie szturmy i wielokrotnie po zawziętej walce ręcznej na całym froncie utrzymały swe stanowiska. Wybitny udział w sukcesach dnia wczorajszego wzięła piechota wschodniogalicyjska i dalmatyńska pospolitego ruszenia, oraz wypróbowany pułk 3 piechoty honwedów.

Podobnież pod Plawą i Zagorą a następnie na froncie Dolomitów, na Croda Del Amona, odparto natarcie nieprzyjacielskie.

Południowo-wschodnia widownia wojny.

Bez zmian.

Zastępca szefa sztabu generalnego
v. Hoefer,
marszałek polny porucznik.

Co opowiadają rosjanie.

PIOTROGROD, 13.VIII. Sprawozdanie urzędowe z dnia 12 sierpnia w południe:

Front zachodni:

Uroczystość dnia urodzin przebywającego na terenie walk, następcy tronu, wielkiego Aleksego, łączy się ze świetnem zdobyciem przez nasze dzielne wojska ostatniego odcinka silnie zbudowanej w ciągu ubiegłej zimy linji od Prypeci aż do granicy rumuńskiej. Dzisiaj, dnia 12 sierpnia dzięki wyjątkowym, trwającym od 7 tygodni wysiłkom bohaterskich wojsk Szczerbaczewa i Zacharowa, prowadzone pod kierunkiem generała Brusiłowa padły rozbudowane wsie Hładki, Worobijówka, Cedrów, Jezierna, Pokropiwna, Kozłów, oraz silnie umocniony las pod Burkanowem, jak również cała linja nad rzeką Strypą.

Otoczony na skrzydłach, przez nasze silne pchnięcie, wzięty został cały odcinek gruntownie zbudowanych w zimie stanowisk nieprzyjaciela od Ternopola do Buczacza.

Dzielne wojska generała Leczyckiego obsadziły miasto Nadworno, oraz wieś Bitków i przekroczyły Bystrzycę Sołotwińską.

PIOTROGROD, 14 VIII. W komunikacie z dnia 13 sierpnia po południu powiedziano między innemi:

Front zachodni:

U górnego biegu Seretu wojska generała Zacharowa powiększyły swe sukcesy, wydarły nieprzyjacielowi cały szereg ufortyfikowanych stanowisk i dotarły do linji Zowjen (?)—Olejów — Bezardzu (Brzowica).

Wdarcie się na front Strypy, zmusiło nieprzyjaciela do opuszczenia silnie ufortyfikowanych stanowisk. Podczas pościgu za nieprzyjacielem, dzielne wojska generała Szczerbaczewa zajęły miasto Jeziornę i na całej linji przesunęły swój front dalej na zachód. U górnego biegu Strypy dotarły one do wsi Płaucza, Wielka Płotycza, przeprawiły się tam przez rzekę i przeszły na prawy brzeg. Na południe od Płotyczy osiągnięto linję Słoboda Złota—Uwzie.

Zbliżyliśmy się do miasta Podhaice i do miejscowości Holchocze. Oddziały nasze, które przeprawiły się przez ujście Koropca, ścigały nieprzyjaciela i zajęły jego stanowisko na wzgórzu pomiędzy Koropcem, Złotą Lipą i Horołanką. Na zachodzie dotarły one do Dniestru pod Marjampolem.

11 sierpnia szczególnie w okolicy Cedrowa, stosowano z powodzeniem belgijski samochód pancerny. Nad rzekami Bystrzyca, Nadwornianka i Bystrzyca Sołotwińska wojska nasze prowadzą dalej budowę mostu i przeprawiają się na brzeg zachodni. Przeciwnik ze wzgórz na zachodnim brzegu Bystrzycy Sołotwińskiej przy pomocy artylerji swej ostrzeliwuje roboty nasze i nasze wojska, które przeprawiły się przez rzekę.

Na południe od Delatyna, na obszarze lasów karpackich, posuwamy się pod Worochtą, Magurą i Jabłonicą. Ufortyfikowaliśmy tutaj kilka wzgórz i odparliśmy wszystkie ataki nieprzyjacielskie.

W poczuciu doniosłości zdobycia w dniu wczorajszym całego odcinka linji nieprzyjacielskiej, zbudowanej podczas zimy, wszystkie armje pośpieszają w swych raportach z wyliczeniem trofeów, zdobytych przez nie podczas ubiegłej akcji.

Tak więc wojska generała Sacharowa w okresie od 4 do do 11 sierpnia wzięły do niewoli 304 oficerów i 16,594 żołnierzy, oraz zdobyły 4 działa, 47 karabinów maszynowych i 16 przyrządów do rzucania bomb. Wojska generała Szczerbaczowa od 4 sierpnia do chwili obecnej wzięły do niewoli 1263 oficerów i 55,158 żołnierzy, oraz zdobyły 55 dział, 201 karabinów maszynowych, 29 przyrządów do rzucania bomb i min, 128 skrzyń z amunicją artyleryjską. Wojska gen. Leszyckiego od 1 do 10 sierpnia wzięły do niewoli 141 oficerów, 10,450 żołnierzy i zdobyły 9 dział, 77 karabinów maszynowych.

Front kaukaski:

Na zachodnim brzegu jeziora Wan w okolicy Tatvanu wykonaliśmy kontratak i odrzuciliśmy turków na południe.

PIOTROGROD, 14 VIII. Sprawozdanie urzędowe z dnia 13 sierpnia wieczorem:

Front zachodni:

Kontynuujemy przeprawę przez rzekę Strypę, Koropiec i Złotą Lipę.

Zajęliśmy miasto Podhalce, a nad Dniestrem kawalerja nasza obsadziła m Marjampol.

W okolicy Bystrzycy wyparliśmy przeciwnika na lewy brzeg Bystrzycy Sołotwińskiej. Podczas tej walki jeden z pułków naszej piechoty wziął do niewoli 12 oficerów i 1000 żołnierzy, oraz zdobył 7 karabinów maszynowych i 1 działo polowe.

Komunikat włoski.

RZYM. Komunikat, ogłoszony dnia 11 b. m.:

Dzień wczorajszy przyniósł orężowi naszemu znów świetne zwycięstwo. Dzielne wojska trzeciej armji, trwające uporczywie, ze wzmagającą się siłą, w natarciu, które przedsięwzięto dnia 9 sierpnia w odcinku San Michele i San Martino, zdobyły wszystkie mocne linje nieprzyjacielskie na płaskowzgórzu Karstu pomiędzy doliną Wippach a Monte Cosich. Nieprzyjaciel cofnął się w zupełnem rozprzężeniu.

Na wschód od doliny trzymają się obecnie jeszcze silne straże tylne na szczycie Doneli i na wzgórzu 120, na wschód od Monfalcone. Wojsko nasze obsadziło Rubię, San Martino del Carso i całe płaskowzgórze Doberdo, dotarłszy do linji dolina Finpal i Crni Brib.

Na wschód od Gorycji, nieprzyjaciel mocno oszańcowany na linji Monte San Gabriele—Monte San Marco, stawia opór.

Wojsko nasze dotarło do stoków zachodnich tych pozycji i do linji potoku górskiego Vertojbizza.

Na innych frontach odparto wszędzie zwykłe demonstracyjne operacje przeciwnika.

Liczba jeńców i zdobycz wojenna wzrastają bez przerwy.

Samoloty nieprzyjacielskie rzucały bomby na obóz w Grado i na Wenecję, nie wyrządzając żadnych strat w ludziach, jeno pewną szkodę w w fabrykach.

Eskadra naszych samolotów systemu Voisin wznowła bombardowanie Praysiny. Rzuciwszy około 40 bomb na cel obtony, zburzyła go i wróciła do naszych linji bez szkody.

Cesarz Wilhelm na froncie wschodnim.

BERLIN, 15.8.—Doniesienie Biura Wolffa: Cesarz udał się znowu na front wschodni. Pod koniec swego pobytu na froncie zachodnim cesarz odwiedził również grupę wojsk następcy tronu i w obecności głównodowodzącego części wojsk za frontem bojowym.

Przed głównym szturmem rosyjskim?

WIEDEN, 15.8. „Korrespondenz Rundschau“ donosi z Kopenhagi:

Krytycy militarni prasy koalicyjnej z uderzającą zgodnością mówią o rozstrzygającej akcji wojennej, którą mają wkrótce podjąć rosjanie.

Prasa rosyjska prawie milczy o tem, jedynie „Nowoje Wremja“ i „Birżewyja Wiedomosti“ ogłaszają ogólnikowe notatki o tym zamiarze naczelnej komendy rosyjskiej. Atoli wojskowi krytycy rosyjscy podnoszą że bitwy na froncie wschodnim nie doszły jeszcze do punktu kulminacyjnego.

Urzędowe biuletyny rosyjskie potwierdzają te przewidywania o tyle, że poszczególni dowódcy wojsk rosyjskich otrzymali obszerniejsze pełnomocnictwa, a mianowicie ci dowódcy, którzy — jak twierdzi „Corriere della Sera“ w telegramie z Piotrogrodu — mają odegrać kierującą rolę w wymienionej akcji. Są to generałowie: Brusiłow, Ewert, Gorbatowski, Plehwe, Litwinow, Smirnow, Radkiewicz, Dimitrjew, Rogoza, Lesz, Iwanow, Sacharow, Leszycki i Szczerbatow.

Rosyjska prasa jest wstrzemięźliwą w ocenie położenia wojennego. Znamiennem jest przytaczanie głosów neutralnych, które mówią o małych sukcesach ofensywy rosyjskiej.

Rosyjskie przygotowania do dalszej wojny są w pełnym toku. Liczne posiłki idą podobno z Syberji.

Popisowi z lat 1877, 1883, 1898 1899, o ile są jeszcze wolni, mają na tychmiast stawić się do szeregów. Garnizony z Krymu i Kaukazu odeszły na front. Zmobilizowano także silne tatarskie kontyngenty.

O przemarsz wojsk rosyjskich przez Rumunję?

BUDAPESZT. Donoszą tu z Bukaresztu;

„Dreptatea“ przynosi następujące wiadomości:

Poseł rosyjski w Bukareszcie poczynił u rządu rumuńskiego kroki, ażeby uzyskać wolny przemarsz wojsk rosyjskich przez Rumunję.

Posłowie mocarstw centralnych ostrzegli wobec tego prezydenta gabinetu rumuńskiego, Bratianu, że rządy Austro-Węgier i Niemiec nie zadowolnią się tem, gdyby Rumunja na wypadek przemarszu wojsk rosyjskich poprzestała jedynie na proteście, ale zażądają, ażeby Rumunja przeciwko inwazji rosyjskiej wystąpiła zbrojnie.

Zwołanie parlamentu rumuńskiego na sierpień.

BUDAPESZT. „Acht-Uhr-Tag.“ donosi z Bukaresztu:

„Minerwa“ dowiaduje się co do obrad ostatniej Rady ministerjalnej rumuńskiej z kół politycznych, że jeszcze w sierpniu nastąpi rozstrzygnięcie w kwestji, czy Rumunja pozostanie neutralną, czy też będzie interweniować.

Rada ministerjalna postanowiła w zasadzie zwołać parlament rumuński jeszcze w drugiej połowie sierpnia na nadzwyczajną sesję, w której rząd udzieli wyjaśnień, dotyczących zagranicznej polityki.

WIEDEN. „Morgen“ donosi z Bukaresztu:

O uspokojeniu się wzburzonych fal politycznych w Rumunji świadczy fakt, że następca tronu i królowa wyjechali z Bukaresztu na zamek Sinaia. Także przywódcy stronnictw opuszczają stolicę i wracają do swoich wilegiatur.

BUKARESZT. Rumuński minister wojny wydał rozporządzenie, że wszystkie firmy państwowe mają swoje wyroby oddawać wyłącznie na użytek armji.

Zarządzenia wojskowe Rumunji.

BUKARESZT. — „Independance Roumaine“ donosi:

Rumuński parowiec szpitalny „Ks. Karol“, będący na usługach rumuńskiego Czerwonego Krzyża, odpłynął do Gałaczu, gdzie będzie stać na kotwicy.

Inspekcje admirała rosyjskiego na terytorjum rumuńskiem.

WIEDEŃ. — Donoszą z Bukaresztu:

Bukareszteński „Steagul“, główny organ konserwatywnego stronnictwa, ogłasza:

Admirał Wisołkin, komendant wojsk rosyjskich w Reni, zwiedził temi dniami, jak się dowiadujemy, w towarzystwie kilku oficerów rosyjskich miasto Gałacz. W Gałaczu obiega pogłoska, że admirał rosyjski inspicjował także w orszaku oficerów rosyjskich kilka wsi w okolicy Gałaczu. Częste wizyty tego admirała rosyjskiego w Gałaczu i w okolicy tak dalece wpadają w oczy, że rząd Bratianu dziwnej miłości tych nieproszonych gości rosyjskich więcej powinienby poświęcić uwagi.

Rosja przeciw Bułgarji.

BUKARESZT, 16 8.—Biuro Wolffa donosi:

Rosyjski sztab generalny prowadzi obecnie ostateczne układy z kierownikami militarnymi koalicji, ażeby ustanowić moment, w którym Rosja ma rozpocząć akcję przeciwko Bułgarji na morzu i lądzie.

Generał Sarrail.

LUGANO.—Medjolański „Secolo“ dowiaduje się z Salonik: Generała Sarraila, dotychczasowego komendanta armji wschodniej pod naczelnem kierownictwem francuskiej głównej kwatery, mianowano komendantem wojska koalicji w Salonikach.

Lloyd George w Paryżu.

PARYŻ. Lloyd George odbył z Briandem i innymi ministrami długie

narady, w których wziął udział także Joffre. Wymiana zdań wykazała pełną zgodność obu rządów w kwestjach odnośnie do wspólnych wojskowych operacji.

Narady gabinetowe.

WIEDEŃ, 15.8. Wczoraj przed południem i po południu pod przewodnictwem prezesa ministrów, hr. Stürghka odbyły się posiedzenia rady ministrów, w których wzięli udział wszyscy członkowie gabinetu.

Manifest w sprawie polskiej.

SZTOKHOLM, 15.8. Wkrótce spodziewany jest nowy manifest rządu rosyjskiego w sprawie polskiej. Nie będzie zawierał on bliższych szczegółów w sprawie autonomji dla Królestwa Polskiego. Tem samem prezes ministrów Stürmer osiągnął niewątpliwie, jakkolwiek dość wątpliwe, zwycięstwo.

Manifestu nie będzie.

PIOTROGROD. — „Wieczernieje Wremia" ogłasza zaprzeczenie ze strony Stürmera, jakoby w sprawie polskiej rząd rosyjski miał wydać manifest do polaków.

Hr. Wielopolski, który starał się o audjencję u Stürmera, otrzymał odpowiedź odmowną.

Polacy w Moskwie — jak donosi „Pester Lloyd" — są wielce zaniepokojeni nowym kursem polskim w Rosji, który już zaczyna się zarysowywać.

Na podanie towarzystw polskich do prezydenta gabinetu Stürmera, ażeby obsadzone obecnie przez wojska rosyjskie w Galicji miasta i gminy otrzymały polskich urzędników, odpowiedział Stürmer, że to nie jest możliwe. Dawni urzędnicy rosyjscy powrócą na swoje posady.

Wilson w sprawie aprowizacji Polski.

FRANKFURT.—„Daily Mail" donosi.

Ambasador amerykański w Berlinie wręczył cesarzowi Wilhelmowi własnoręczny list prezydenta Wilsona, który w ten sposób przedstawił swoje życzenia w sprawie zaopatrzenia w żywność ludności Królestwa Polskiego.

Nowy rosyjski minister spraw zagranicznych.

BERLIN, 15.8. „Lokal Anzeiger" dowiaduje się ze źródeł wiarogodnych ze Sztokholmu, iż tamtejsze sfery polityczne spodziewają się nominacji Botkina na ministra spraw zagranicznych. Szambelan Botkin był dawniej posłem rosyjskim w Lizbonie i uchodzi za bardzo zręcznego dyplomatę. Należy on do stronnictwa prawicowego, zatem nominacja jego na stanowisko ministra spraw zagranicznych, wyraża jednocześnie wzmocnienie gabinetu Stürmera.

Misja min. Barka uwieńczona sukcesem.

KOPENHAGA, 15.8. — „National Tidende" donosi z Piotrogrodu: Minister skarbu Bark na posiedzeniu członków komisji budżetowej zdał sprawę z rezultatów rokowań z sojusznikami w sprawie dostarczenia koniecznych dla Rosji środków pieniężnych i oświadczył, że Rosja ma zapewnione dostateczne środki na prowadzenie wojny. Dotyczące pożyczki są długoterminowe.

Podróż Szuwajewa.

BERLIN. — Sztokholmski korespondent „Lokal Anzeigera" dowiaduje się z Piotrogrodu: Minister wojny Szuwajew wyjechał w podróż inspekcyjną na front południowo-zachodni. Powodem tej podróży jest, jak powiadają, wykrycie niesłychanych malwersacji ze strony intendentury. Rozmaici naczelni generałowie są bardzo skompromitowani. O generale Kaledinie opowiadają, że przeważną część malwersacji pokrywał swojem nazwiskiem. W Piotrogrodzie głośno już mówią, że Szuwajew ustąpi z zajmowanego stanowiska ministra wojny i obejmie nowe stanowisko kierownicze w intendenturze. Następcą Szuwajewa ma być generał Frołow.

Rosyjskie ministerjum spraw zewnętrznych.

BERLIN. „Achtuhrblatt" donosi z granicy rosyjskiej:

Artykuł „Birżewyja Wiedomosti" podaje, że rosyjskie ministerstwo spraw zewnętrznych zaczyna się już wewnętrznie ustalać. Dziennik pozwala się domyślać, że Stürmer chwilowo nie obejmie prowadzenia spraw czysto dyplomatycznych. Jako pomocnicy ministra urzędują dyplomaci Szebeko, Botkin i Neratow.

Szebeko uchodzi za szczególnego znawcę polityki mocarstw centralnych, gdyż czynny był poprzednio w Berlinie, Wiedniu i w Konstantynopolu. Botkina uważają za jedną z najlepszych głów dyplomacji rosyjskiej. Dotychczas był on posłem w Lizbonie. Neratow wchodził w skład ministerstwa także za Sazonowa.

Charakterystyczny jest pośpiech, z jakim Stürmer Neratowowi kazał podać do wiadomości sprzymierzeńców, że zmiana kursu w rosyjskiej polityce nie jest zamierzona.

„Bremen".

BERLIN. „Lokal Anzeiger" donosi z Genewy p. d. 12 sierpnia:

Według doniesienia Havas'a z Nowego Jorku, do portu tamtejszego zbliża się niemiecka handlowa łódź podwodna „Bremen". Interesanci nowojorscy czynią przygotowania na jej przyjęcie.

Nowa Czarna lista.

HAGA. — Ogłoszono nową Czarną listę firm handlowych, z któremi zakazany jest handel firmom koalicyjnym.

Lista obejmuje 169 firm, z których 1 przypada na Argentynę, 5 na Jawę, 17 na Brazylję, 10 na Chili, 3 na Danję, 1 na Ekwador, 12 na Grecję, 13 na Indje holenderskie, 3 na Japonję, 12 na Nigerję, 16 na Holandję, 11 na Norwegję, 4 na Peru, 3 na Filipiny, 1 na Kubę, 1 na portugalską Afrykę wschodnią, 31 na Hiszpanję, 22 na Szwecję i 1 na Urugwaj.

Zabrane okręty.

BERLIN. — Z Lizbony donoszą: „Diaro de Noticias" pisze: Z liczby 72 okrętów niemieckich skonfiskowanych przez władze portugalskie, 51 przeznaczono z załogami portugalskiemi dla Angljl, a 21 pozostanie w służbie portugalskiej.

Obwieszczenie.

Z dniem 1 sierpnia 1916 r. rozporządzenie dotyczące poboru podatku od spadków i darowizn w granicach Generał-Gubernatorstwa Warszawskiego z dnia 5 lipca 1916 r (Dzien. rozp. nr. 38) otrzymuje moc obowiązującą.

Odnośnie spadków, do tego terminu już otrzymanych lecz jeszcze nie zgłoszonych, rozporządzenie to zostaje zastosowanem z wsteczną mocą.

Od podatku są wolne:

1) Spadki wartości nieprzewyższającej 1000 marek.
2) Posiadłości włościańskie wraz ze znajdującemi się na nich włościańskiemi zabudowaniami mieszkalnemi, gospodarczemi i przynależytościami gospodarczemi, o ile przedmioty te stają się własnością osób tego samego stanu.
3) Sprzęty domowe ruchome, nie stanowiące za dotychczasowego właściela przedmiotów handlu lub przemysłu o ile przechodzą na własność małżonków lub krewnych w prostej linji.

Wszelkie inne w obwodzie Generał-Gubernatorstwa położone lub znajdujące się wartości majątkowe podlegają w drodze spadku lub darowizny opodatkowaniu od spadków.

Każdy, kto otrzyma spadek podlegający opodatkowaniu, jest obowiązany donieść o tem piśmiennie urzędowi podatków przy Cesarsko-Niemieckiem Prezydjum Policji w Łodzi.

Obowiązek zgłoszenia ciąży również na wszystkich osobach prawnych, jak również na przedsiębiorstwach, obowiązanych do publicznego składania rachunków, co do przedmiotów spadkowych znajdujących się u nich na przechowaniu.

Zobowiązania mają również, co do przedmiotów pozostających pod ich zarządem, prawni zastępcy i pełnomocnicy.

Ci z obowiązanych do zgłoszenia, którzy na zasadzie mojego obwieszczenia z dnia 9 czerwca 1916 r. już swoje zgłoszenia podali do tutejszego urzędu podatków, są w objętości tego zgłoszenia od dalszego zameldowania na zasadzie rozporządzenia zwolnieni.

Kto posiada, lub z urzędu ma na przechowanie testament, obowiązany jest, bezzwłocznie po otrzymaniu wiadomości o zgonie zapisodawcy, przedłożyć testament odnośnemu sądowi okręgowemu celem otwarcia takowego.

Przed zapłaceniem lub zabezpieczeniem opłaty podatku spadkowego nie wolno wprowadzać zmian w zapisach majątku spadkowego w księgach publicznych. ani też wydawać za zwolnieniem od odpowiedzialności przedmiotów należących do spadku, złożonych na przechowanie u władz, albo u osób prywatnych, lub też u przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków.

Kto nie spełni obowiązku zgłoszenia padku podlegającego opodatkowaniu lub nie złoży wymaganego oznajmienia o podatku od spadku w terminie przepisanym, podlega karze pieniężnej do pięciokrotnej wysokości podatku od danego spadku, lub w razie niemożności określenia wysokości podatku, karze pieniężnej do 40000 marek.

Karę porządkową do 1000 marek wymierza się za wykroczenia przeciwko przepisom rozporządzenia lub wydanym co do niego postanowieniom wykonawczym.

Łódź, 1916 r.

Cesarsko-Niemiecki Prezydent Policji.

w. z.

v. Bernewitz.

Teatr Letni

Przejazd № 1.

Kierownik: **FR. MIŁOSZ.**

W czwartek, dnia 17 b. m. Benefis Seweryna Michałowskiego

z łask. współudziałem

ANTONINY BURSKIEJ

Łódzka druga Szkoła Handlowa

(Dzielna 50-A).

Zawiadamia, że egzaminy wstępne i poprawkowe do wszystkich klas od wstępnej do 7-ej włącznie rozpoczną się dnia 28 sierpnia.

Kancelarja przyjmuje podania codziennie od godz. 11 do 1. 1554—7

Szkoła Handlowa Łódzkiego Tow. Szerzenia Wiedzy Handlowej

ULICA DŁUGA Nr. 45.

Egzaminy wstępne rozpoczną się 24 sierpnia, lekcje 28 sierpnia r b. Podania przyjmuje Kancelarja Szkoły CODZIENNIE od godz 10 do 1 w południe

Dyrektor Szkoły ROMAN TULIN.

Roczne i półroczne

Kursy Handlowe Stanisława Lipińskiego

Piotrkowska 157.

Przedmioty wykładowe: arytmetyka handlowa, buchalterja, korespondencja, prawo cywilne i handlowe. ekonomja polityczna. nauka o handlu, stenografja. kaligrafja. Półroczny kurs uzupełniający buchalterji oraz stenografji dla osób, które posiadają świadectwo ze znajomości zasad tych przedmiotów. **Początek wykładów 16 Września** Kancelarja w czasie wakacji otwarta w poniedziałki. środy i piątki od 6 ej do 7 ej popołudniu. 1556—6

Zarząd 8-klas. koedukacyjnej

SZKOŁY REALNEJ z ODDZIAŁEM FILOLOGICZNYM

w Zgierzu,

podaje do wiadomości, że egzaminy wstępne do klas wstępnych i od 1 do VII-ej włącznie rozpoczynają się 18 sierpnia. Początek lekcji w kancelarji szkoły (dom W. Kautza) od g. 10 do 12.

1581—7—1 Dyrektor **Stefan Pogorzelski.**

TURECKIE TYTUNIE

fabr. B-r. Sosidi z Konstantynopola, nadeszły do składu tabacznego **S. Nowińskiego,** Piotrkowska № 145, w podwórzu. 1627 3

Resztki, Cegielniana 43.

Sprzedaż do 3 po poł. z 40 % tan. n. c zw. Uwaga: STAŁA CENA. Towar, wełna z jedw i bat. na bluzki od rb. 1.50 do rb. 3. Szewioty, Boston, Melanże, czar. z biał. w kratki i w paski. Muślin—de-len, Alpaga i t. d. na damsk. i męzk. kostjumy od r. 8, — rb. 20. Materjały balowe i żałobne, na fartuchy i różne chustki i t. d.

Cegielniana 43, w podwórzu 4 dom od Piotrkowskiej,

OGŁOSZENIA DROBNE:

A. Tanio bydle zaraz sprzedam meble dębowe. Św. Anny № 17 m. 3 front. 1628—1

A. Dębowe meble [illegible] nio Mikołajewska 25 m. 27 front I piętro. 1629—4

Meble. Z powodu zmiany lokalu można dostać różne meble tapicerskie i stolarskie nowe i używane po cenach niżej kosztu Nawrot № 47. 1434—15

[illegible] mioty służący z dobrem świadectwami. Zielona № 8 wiadomość u doktora. 1624—3

Lekarz-Dentysta

Marja Libera

b. zarządzająca lecznicą St. Dąbrowskiego

MIKOŁAJEWSKA 53,

przyjmuje od 9—1 i od 3—7 w.

Dam od 100 do 300 rub.

za poswatanie z ładną od 19 do 25 letnią **panienką,** mając, od 5 do 15 tys rubli. —1

Potrzebna kobieta samotna z rekomendacją, do służby Cmentarna № 10. a 1628—1

Poszukuję lekcji lub korepetycji, przyspasabiam do szkół. Wiad. Piotrkowska 145. m. 18. 1622—3

Przyzwoitą panią przyjmę na mieszkanie. Konstantynowska 33 — 7

Skradziono dowód № 53782 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31 1617—3

Zgubiono paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Aleksandra Malickiego, i portfel z pieniędzmi na szosie Konstantynowskiej, oddać ul. Marysińska № 8. 1623—1

Zaginął paszport niemiecki, wydany z Sochacza gm. Rybnów na imię Stanisława Szymczaka. 1625—1

Zaginął paszport niemiecki, wydany w Łodzi na imię Lube Rabinowicz 1616—1

Zagubiono kwit od działki № 130 Marjanny Polińskiej 1632—1

Wydawca i redaktor naczelny Antoni Książek (Zachodnia 37).

W drukarni St. Książka Zachodnia 37.